

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ І ЗАСОБІВ НАВЧАННЯ

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Директор
Інституту інформаційних
технологій і засобів навчання
НАПН України
від 11 липня 2019 р.

 В. Ю. Биков

«ПОГОДЖЕНО»

Заступник директора
з наукової роботи
Інституту інформаційних технологій
і засобів навчання НАПН України
від 11 липня 2019 р.

 А. В. Яцишин

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Іноземна мова»

(англійська мова)

Для здобувачів вищої освіти

Ступінь «Доктор філософії»

спеціальності: *011 Освітні, педагогічні науки, спеціалізація – Інформаційно-комунікаційні технології в освіті*

Структура програми типова. Години відповідають робочому навчальному плану.

В.о. завідувача аспірантури та докторантури

В. В. Коваленко

Робоча програма навчальної дисципліни «Іноземна мова (англійська мова)» для здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії, 2019. – 12 с.

Укладач:

Овчарук Оксана Василівна, кандидат педагогічних наук, старший науковий співробітник, завідувач відділу компаративістики інформаційно-освітніх інновацій Інституту інформаційних технологій і засобів навчання НАПН України

Рецензент:

Павленко Олена Олександрівна, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри іноземної філології, перекладу та професійної мовної підготовки Університету митної справи та фінансів

Робоча програма затверджена на засіданні вченої ради Інституту інформаційних технологій і засобів навчання НАПН України

Протокол № 9 від «11» 07 2019 року.

Гарант освітньо-наукової програми

М. П. Шишкіна

«11» 07 2019 року

© ІТЗН НАПН України, 2019 рік

© Овчарук О. В., 2019 рік

ІНОЗЕМНА МОВА (англійська мова)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 1,5	Галузь знань: 01 Освіта/Педагогіка	Основна дисципліна циклу загальної підготовки	
	Спеціальність: 011 Освітні, педагогічні науки Спеціалізація: Інформаційно-комунікаційні технології в освіті		
Змістових модулів – 1	Рівень вищої освіти: <i>Третій (освітньо-науковий), PhD</i>	Рік підготовки	
Загальна кількість годин – 45 год		1-й	1-й
		Семестр	
Кількість годин для денної/заочної форми навчання: аудиторні – 8 год самостійна робота – 37 год		2-й	2-й
		Лекції	
		4 год.	4 год.
		Практичні/семінарські	
		4 год.	4 год.
		Самостійна робота	
		37 год.	37 год.
	Вид контролю:		
Залік			

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни «Іноземна мова» полягає у формуванні в аспірантів (PhD-рівень) вміння застосовувати іноземну мову (англійську мову) для проведення наукових досліджень, підготовки публікацій та виступів на наукових конференціях та семінарах з питань проблеми дослідження.

Мета досягається через розвиток іншомовної комунікативної компетентності, ознайомленням та опануванням нормами та канонами сучасного англійського наукового дискурсу (стилю) та набуття вмінь представляти свої наукові здобутки іноземною мовою.

Завдання навчальної дисципліни

У результаті вивчення навчальної дисципліни слухачі повинні одержати теоретичні знання та практичні навички з таких напрямів:

- ознайомлення з основними особливостями риторики, стилістики та жанрової організації сучасного англійського наукового дискурсу;
- розвиток базових навичок побудови й написання англійською мовою наукових текстів різних жанрів;
- вироблення стратегії оволодіння науковим письмом як видом комплексної діяльності, що має соціальні, когнітивні та мовні аспекти.

Вивчення дисципліни дозволить застосовувати практичні знання з іноземної мови для здійснення наукових досліджень, написання та оприлюднення наукових публікацій, підготовки матеріалів, презентацій іноземною мовою з проблеми дослідження, ведення наукового дискурсу.

У результаті вивчення навчальної дисципліни аспірант повинен **знати**:

- базові поняття та категорії граматики, лексикології та стилістики іноземної мови;
- достатній діапазон словникового запасу (у т.ч. термінології) науково-академічного та професійного характеру, жанри та особливості наукового дискурсу;
- структурні, змістові риси іншомовних текстів, принципи пошуку головних ідей та ключових слів;
- принципи організації та структурування іншомовного наукового писемного тексту;
- принципи переглядового та глибинного читання фахових і загальнонаукових текстів, виявлення головної ідеї тексту та ключових слів;
- основні принципи та способи й методи усного та письмового перекладу у професійній сфері з іноземної мови на рідну та навпаки;
- принципи тлумачення даних;
- правила укладання анотації, написання тез конференцій, підготовку

- наукових доповідей, наукових статей, резюме/CV, супровідних листів;
- особливості монологічного та діалогічного мовлення (специфіку розпитування та пошуку інформації, відповідей на запитання, контраргументації, коментування тощо, основи публічного виступу (презентації, лекції тощо), етикет усного спілкування іноземною мовою.

вміти:

- читати фахові та загальнонаукові тексти;
- шляхом швидкого перегляду великого масиву інформації іноземною мовою;
- шукати і знаходити певну інформацію у тексті і виділяти головні теми та ідеї;
- розуміти головну ідею тексту;
- визначати ключові слова та поняття наукової праці;
- структурувати іншомовний писемний текст (параграфи, заголовки, використовуючи: засоби зв'язку (логічні конектори) тощо);
- детально розуміти складні тексти науково-академічного характеру, як безпосередньо пов'язані зі сферою науково-дослідницької роботи аспіранта, так і пов'язані з іншими науковими сферами;
- розуміти і вирізняти особливості різних жанрів текстів у культурно-мовному контексті, що вивчається (наукові і науково-популярні статті)
- перекладати з іноземної мови на українську та навпаки з урахуванням особливостей системно-структурної будови обох мов;
- здійснювати усний і письмовий переклад з іноземної мови, використовуючи знання таких методів і способів перекладу як аналогії, перекладацькі трансформації, компенсація втрат, багатозначність слів, псевдо-друзі перекладача, термінологія рідною мовою тощо;
- організувати текст як послідовність абзаців;
- коректно наводити цитати;
- правильно укладати бібліографію;
- писати резюме/CV і супровідний лист згідно з усталеними правилами, які існують у відповідній країні (країнах) вивчення іноземної мови;
- писати іноземною мовою анотації і резюме;
- писати іноземною мовою тези конференцій;
- створювати стендові доповіді;
- продукувати якісні наукові статті різних жанрів у сукупності таких їх складників як огляд літератури, вступ і висновки, матеріал і методи дослідження, експеримент чи польові дослідження, результати дослідження (а також анотацію та подяку як компоненти статті) та грамотно їх оформлювати;
- розуміти автентичний матеріал з мовцями, які мають різні акценти;
- вести діалог іноземною мовою як на теми загального, так і науково-академічного характеру;
- висловлювати думки у монологічній формі;

- виступати з презентацією перед аудиторією, спираючись на візуальний ряд у форматі PowerPoint.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Літературна мова та науковий дискурс. Науково-академічне письмо.

Тема 1. Літературна мова та науковий дискурс.

Наукова та літературна мова: граматики, стиль, вокабуляр. Синоніми, антоніми. Контекст, багатозначні слова. Авторське “я” у мові науки та “політично коректна” мова. Їх відтворення українською/іноземною мовою. Неологізми наукового дискурсу та їх відтворення українською мовою. Науковий та професійний сленг. Особливості жанрів сучасного наукового дискурсу. Розуміння текстів, які представляють різні думки чи теорії. Публічні промови та наукові доповіді на конференціях: ключ до успіху.

Тема 2. Науково-академічне письмо.

Розуміння таких частин статті, як: вступ, результати, обговорення і висновки. Розуміння різних типів анотацій і пов’язаних статей. Тлумачення таблиць, графіків, схем тощо. Порівняння статей і тез конференцій, власне наукових і науково-популярних статей. Писемний науковий дискурс: жанри, структура, аргументація, риторика, етикет. Стислий виклад змісту тексту. Написання анотації до статті (у т.ч. на основі рекомендацій та обмеження на кількість слів). Коректне цитування. Способи посилання на джерела і цитати. Укладання огляду прочитаної літератури та бібліографії. Інтертекстуальність та плагіат.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин			
	усього	у тому числі		
		лекції	практичні	самостійна робота
1	2	3	4	5
Змістовий модуль 1. Літературна мова та науковий дискурс. Науково-академічне письмо.				
Тема 1. Літературна мова та науковий дискурс.	24	2	2	17
Тема 2. Науково-академічне письмо.	24	2	2	20
Всього годин	45	4	4	37

**5. Навчально-методична карта дисципліни
«Наукові основи використання інформаційно-комунікаційних технологій в освіті»**

Разом: 45 год., лекції – 4 год., практичні заняття – 4 год., самостійна робота – 37 год.

Модулі	Змістовий модуль 1			
Назва модуля	Літературна мова та науковий дискурс. Науково-академічне ПИСЬМО			
Заняття	1	2	3	4
Теми лекцій	Наукова та літературна мова: граматики, стиль, вокабуляр. Синоніми, антоніми. Контекст, багатозначні слова. Авторське “я” у мові науки та “політично коректна” мова. Їх відтворення українською/іноземною мовою.	Особливості жанрів сучасного наукового дискурсу. Розуміння текстів, які представляють різні думки чи теорії.	Розуміння таких частин статті, як: вступ, результати, обговорення і висновки. Розуміння різних типів анотацій і пов’язаних статей. Тлумачення таблиць, графіків, схем тощо.	Порівняння статей і тез конференцій, власне наукових і науково-популярних статей. Писемний науковий дискурс: жанри, структура, аргументація, риторика, етикет.
Теми практичних занять	Неологізми наукового дискурсу та їх відтворення українською мовою. Науковий та професійний сленг.	Публічні промови та наукові доповіді на конференціях: ключ до успіху.	Стислий виклад змісту тексту. Написання анотації до статті (у т.ч. на основі рекомендацій та обмеження на кількість слів). Коректне цитування. Способи посилання на джерела і цитати.	Укладання огляду прочитаної літератури та бібліографії. Інтертекстуальність та плагіат.
Бали	10	10	10	10
Самостійна робота (ІНДЗ)	50 б.			
Всього за модуль	90 б.			
Залік	10 б.			
Всього	100 б.			

6. Практичні заняття

№ з/п	Назва теми	Зміст	Кількість годин
1	Тема 1. Літературна мова та науковий дискурс.	Переклад фахових текстів. Перекладацька еквівалентність та перекладацькі трансформації. Редагування наукових перекладів.	2
2	Тема 2. Науково-академічне письмо.	Написання іноземною мовою: - анотації / статті ; - письмові рецензії на прочитану книгу або статтю за темою дисертації.	2
			4

7. Самостійна робота аспіранта, її зміст і обсяг

№ з/п	Назва теми	Зміст	Кількість годин/бали
1	Тема 1. Літературна мова та науковий дискурс.	Переклад фахових текстів. Перекладацька еквівалентність та перекладацькі трансформації. Редагування наукових перекладів.	17/15
2	Тема 2. Науково-академічне письмо.	Написання іноземною мовою: - анотації / статті ; - письмові рецензії на прочитану книгу або статтю за темою дисертації.	20/25
			37/40

8. Методи навчання

1. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності:

1) За джерелом інформації:

- Словесні: лекція (традиційна, проблемна, лекція-прес-конференція) із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій (Power Point – Презентація), пояснення, розповідь, бесіда.
- Наочні: спостереження, ілюстрація, демонстрація.
- Практичні: вправи.

2) За логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3) За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

4) За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота аспірантів: з книгою; виконання індивідуальних навчальних проєктів.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

1) Методи стимулювання інтересу до навчання: навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо).

9. Методи контролю

Методи усного контролю: індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда, залік.

Методи письмового контролю: модульні письмові завдання, публікація.

Методи самоконтролю: уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз.

10. Розподіл балів, які отримують аспіранти

Поточне оцінювання та самостійна робота		Залік	Всього
Змістовий модуль 1		10	100
Аудиторні	Самостійна		
40	50		

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Рейтингова оцінка	Сума балів за всі види навчальної діяльності	Значення оцінки
A	90-100	Відмінно — відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з, можливими, незначними недоліками
B	82-89	Дуже добре - достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75-81	Добре - в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74	Задовільно - посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60-68	Достатньо - мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	35-59	Незадовільно з можливістю повторного складання - незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1-34	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу - досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

11. Методичне забезпечення

- навчальні посібники, матеріали статей, тез;
- робоча навчальна програма;
- збірка тестових і контрольних завдань для тематичного (модульного) оцінювання навчальних досягнень аспірантів;
- завдання для самостійної підсумкової роботи та сам оцінювання.

12. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Агаркова Н. Э., Николаева Н. Н. Учись писать и переводить научные тексты на английском языке : учеб. пособ. Иркутск : Изд-во БГУЭП, 2012. 163 с.
2. Академічна доброчесність: проблеми дотримання та пріоритети поширення серед молодих учених : колективна монографія / за заг. ред. Н. Г. Сорокіної, А. Є. Артюхова, І. О. Дегтярьової. Дніпро : ДРІДУ НАДУ, 2017. 169 с.
3. Академічна чесність як основа сталого розвитку університету / за заг. ред. Т. В. Фінікова, А. Є. Артюхова. Київ : Таксон, 2016. 234 с.
4. Ільченко О. М. Англійська для науковців. The Language of Science : Підручник. Видання друге. Київ : Наукова думка, 2010. 288 с.
5. Крушельницька О. В. Методологія та організація наукових досліджень : навч. посіб. Київ : Кондор, 2006. 206 с.
6. Мацько Л. І., Денискіна Г. О. Українська наукова мова (теорія і практика) : навч. посіб. Тернопіль : Підручники і посібники, 2011. 272 с.
7. Новиков В. К. Основы академического письма. Курс лекций. Москва : МГАВТ, 2016. 165 с.
8. Семенов О. М. Культура наукової української мови : навч. посіб. Київ : ВЦ «Академія», 2010. 216 с.
9. Яхонтова Т. В. Основы англоязычного научного письма: Навч. посібник для студентів, аспірантів і науковців. Вид. 2-ге. Львів : ПАІС, 2003. 220 с.
10. Dudley-Evans T. Genre models for the teaching of academic writing to second language speakers: Advantages and disadvantages. In *Functional Approaches to Written Text: Classroom Applications*, T. Miller (Ed.). Washington : USIA, 1997. 150-159.
11. Gains J. Electronic mail-a new style of communication or just a new medium An investigation into the text features of e-mail. *English for Specific Purposes*. 1999. № 18(1). 81-101.
12. Hopkins A., Dudley-Evans T. A genre-based investigation of discussion sections in articles and dissertations. *English for Specific Purposes*. 1988. № 1 (2). 113-122.
13. Il'chenko O. M. English for Science and Technology. Kyiv : Kodr. Jordan, R. R. 1996. Academic Writing Course. Harlow: Longman.
14. Maclin A. Reference Guide to English : A Handbook of English as a Second Language Washington : USIA, 1996.
15. Paran A. Recent books on the teaching of literature. *ELT Journal*. 2000. № 54 (1). 113-115.
16. Swales J. M. Genre Analysis : English in Academic and Research Settings. Cambridge : Cambridge University Press, 1990.
17. Swales J. M. Occluded genres in the academy: The case of the submission letter. In *Academic Writing Today and Tomorrow*, E. Ventola and E. Mauranen Eds.. Helsinki : Helsinki University Press, 1996. 45-59
18. Weber J. J. Multilingualism in literature: English Literature and the Other Languages by T. Hoenselaars and M. Buning (Eds.). *The European English Messenger*. 1999. VIII (2). 50-52.
19. Yakhontova T. Cultural variation in the genre of the conference abstract: rhetorical and linguistic dimensions. Abstract of the paper presented at the Symposium "English as a

- Conference Language in Europe – the Linguistic Pros and Cons. Halle-Wittenberg. 1999. 14-17.
20. Yakhontova T. "Culture of the word" or "culture of the thought"? (Another comparative insight into the U.S. and Ukrainian education). Fulbright Newsletter. Kiev : USIS, 1999. № 5. 18-23.
 21. Yakhontova T. Second Language Writing in the Global Context: Represented, Underrepresented, and Unrepresented Voices. 2016. 239-258.
 22. Yakhontova T.. Textbooks, contexts, and learners. *English for Specific Purposes*. 2001. 397-415.

Інформаційні ресурси

1. <http://www.essayedge.com/promo/samplework.shtml> (приклад)
2. <http://www.press.uchicago.edu/Misc/Chicago/cmofsaq.html> (правила бібліографічного оформлення цитованої літератури, інформація про інші корисні для авторів письмових творів сайти);
3. <http://www.gsas.harvard.edu/academic/fellowships/essays.html> (поради щодо написання дослідницьких проєктів);
4. http://www.staffs.ac.uk/services/library_and_info/reference.html (різноманітні віртуальні довідники — словники, енциклопедії, списки скорочень, популярні цитати та ін.);
5. <http://www.wisc.edu/writing/Handbook/AcademicWriting.html> (довідник з наукового письма в різних галузях);
6. <http://owl.english.purdue.edu> (віртуальний ресурсний центр з навчання письма).

ІНФОРМАЦІЙНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ викладання навчальної дисципліни забезпечується сучасними технічними засобами навчання, які побудовані на інформаційно-комунікаційних технологіях (мультимедійний комп'ютер, мультимедійний проєктор, інтерактивна дошка).

На заняттях і на самостійній роботі використовуються методичні рекомендації щодо вивчення дисципліни, ілюстративні комп'ютерні дидактичні матеріали.

Інформаційними ресурсами при вивченні дисципліни є електронна наукова бібліотека НАПН України, джерела Інтернет, інформаційно-методичні матеріали українських та зарубіжних університетів.

Робоча програма навчальної дисципліни

«Іноземна мова (англійська мова)»

Укладач:

Овчарук Оксана Василівна, кандидат педагогічних наук, старший науковий співробітник, завідувач відділу компаративістики інформаційно-освітніх інновацій Інституту інформаційних технологій і засобів навчання НАПН України